

SVEDALA KOMMUN

Lathund CD-ORD:

CD-ORD

CD-ORD är ett lätthanterligt verktyg som kan användas av alla, som stöd i läsning eller skrivning. Programmet kan fylla uppgiften antingen som ett pedagogiskt eller kompensatoriskt redskap i undervisningen.

CD-ORD är en talsyntes och en ordprediktion i samma program, som kan spara textstycken som ljudfil för vid senare tillfälle avlyssnas t.ex på en MP3-spelare.

CD-ORD finns med flera röster, bland annat digitala rösten Karin (40.000 inlästa ord), sedan flera syntetiska (SAPI) röster på både svenska, engelska, tyska, franska och spanska.

CD-ORD's funktioner

- Uppläsning av text
- Skärmläsning
- Sparar text som ljudfil (*.mp3 *.wma *.wav)
- Ordförslag
- Alternativa ordförslag
- Integration av grundordlistor och fackordlistor
- Individ anpassning

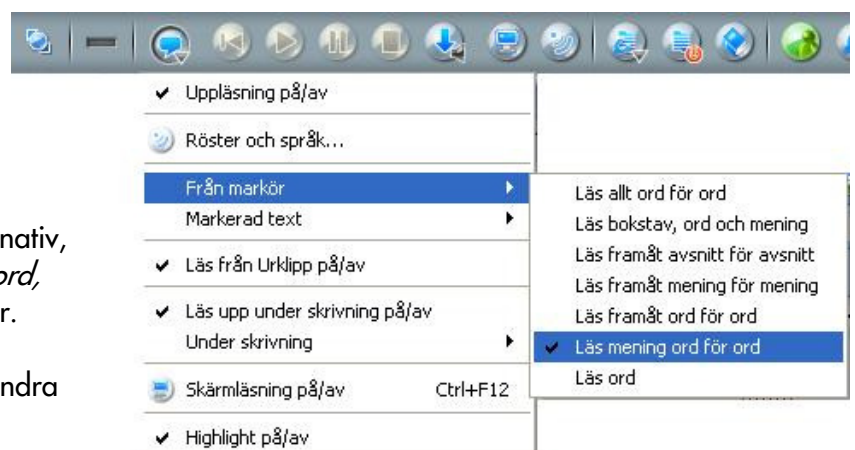
Använda CD-ORD

Uppläsning av text – Man kommer snabbt åt inställningsmöjligheterna för uppläsning under "pratbubblan"

 i meny.

Man kan ställa in olika uppläsningalternativ, om programmet ska läsa upp *bokstav*, *ord*, *mening* enbart, eller olika kombinationer.

Under "Röster och språk...", kan man ändra uppläsare, hastighet och volym.

Viktigt! Rösten *Karin* kan man inte ändra uppspelningshastigheten, då det är inlästa ord. Finns inte ordet med i ordlistan, kan man ställa in att "*Karin* bokstaverar ordet", "hoppas över ordet" eller "att en talsyntes läser ordet". Under meny "Röster och språk..." → *inställningar* → *Okända ord* (flik)

SVEDALA KOMMUN

Skärmläsning – Kan man starta under uppläsningsmenyn, knappen med en datorskärm (i menyraden) eller med kortkommandot Ctrl+F12.

Man gör inställningar för skärmläsningstrategier under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Uppläsning* (vänstra menyn) → *Skärmläsning* (fliken längst till höger)

Spara text som ljudfil – Genom att markera ett textstycke och sedan trycka på knappen → *Pil neråt, högtalare* får användaren möjligheten att spara texten som en ljudfil.
Viktigt! Att man sparar filen i rätt format, formatet som fungerar i de flesta MP3-spelare idag är "*.MP3"

Ordförslag – Startar/stänger man genom att trycka på knappen → *Ordprediktion On/Off* Man kan ha olika typer av ordförslag, beronde på olika skrivstilar och ordförråd.

Ställa in så man får olika "ordförslag", gör man under → *Uppslagsboken* → *Ordprediktion* (vänstra menyn) → *Ordlistorna* (flik)

Alternativt
Under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Ordprediktion* (vänstra menyn) → *Ordlistorna* (flik)

För att infoga orden som dyker upp ordförslagsrutan, trycker man antingen på ordet med musen eller på samma siffra som står framför ordet, på tangentbordet.

Viktigt! Man kan inte skriva med siffror, då de fungerar som snabbtangenter i ordprediktionen, vill man att det ska fungera får man bytta snabbtangenter till andra knappar. Under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Generellt* (vänstra menyn) → *Tangentbordsgenvägar* (flik)

Alternativa ordförslag – Användare som har dyslexi eller andra skrivsvårigheter, är alternativa ordförslag ett utomordentligt hjälpmedel. Man kan ställa in så den hjälper med dubbelteckning, sj-ljud, stumma konsonanter m.m.

Inställningarna gör man under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Ordprediktion* (vänstra menyn) → *Alternativa förslag* (flik)

Man måste bocka i *Alternativa förslag*, för att förslagen ska dyka upp i ordprediktionen och för att kunna ställa in vilka ljud och stavelser användaren behöver stöd med.

SVEDALA KOMMUN

Integration av grundordlistor och fackordlistor – Man kan ändra storleken på grundordlistan för att de andra ordlistorna också får "plats" i förslagsrutan.

Man kan även göra fackordlistor, om man arbetar inom ett speciellt område som t.ex. dinosaurier. Eller om man skulle vilja göra en egen ordlista för ett språk som inte finns med i CD-ord.

Då går man in under menyn Under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Ordprediktion* (vänstra menyn) → *Ordlistorna* (flik)

I denna meny kan man välja storleken på grundordlistan, men även längre ner göra fackordlistorna. Tryck på knappen → *Skapa* (och namnge den med något passande namn) → för att lägga till enstaka ord tryck på *Lägg till*, men vill man infoga ord från ett textstycke trycker man på *Importera...* → Infoga ett textstycke, sedan tryck → *Generera* → kolla igenom listan som genereras och tryck sedan → *lägg till* → *Ok* → Glöm inte att bocka i fackordlistan innan du lämnar menyn. Vill man flytta med ordlistan till annan dator trycker man på → *Exportera...* → och sparar på hemmakatalogen eller på ett USB-minne

Individ anpassning – Man kan göra egna profiler för varje elev, som man kan flytta med sig till andra datorer. Detta för att slippa anpassa datorn varje gång eleven ska använda en ny dator. Profilen tar liten plats och går enkelt att spara på hemma katalogen, eller på USB-minne.

Då går man in under menyn under → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Ny* (knapp) → följ bara instruktionerna och gör anpassningar för individen. Ska man importera en fil trycker man på *Importera* och bläddrar fram sin sparade profil.

För att spara profilen gå in → *Skiftnyckeln* (menyraden alt Ctrl+Shift+F1) → *Egenskaper* (knapp) → *Export...*